

Vraag nr. 91
van 21 februari 2002
van mevrouw SONJA BECQ

Kinderopvang – Specifieke zorgbehoefte

In het raam van de begrotingsbesprekingen was er sprake van 70 plaatsen voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte binnen het bestaande aanbod.

Het is echter niet duidelijk hoe deze plaatsen gedefinieerd, gehonoreerd en toegewezen worden.

Wel – zo bleek uit besprekingen – gaat het om plaatsen binnen het bestaande aanbod.

1. Gaat het om nieuwe, bijkomende plaatsen bovenop de 2.500 plaatsen in de dagopvang en de 1.000 in de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO), of maken die 70 plaatsen daar deel van uit ?
2. Hoe wordt "kinderen met een specifieke zorgbehoefte" geconcretiseerd ?
3. Hoe worden de kinderdagverblijven (KDV) of de opvanggezinnen ondersteund voor de opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte ?

Moeten zij hiertoe een bepaalde kwalificatie of ervaringsdeskundigheid aantonen ?

4. Op welke wijze worden deze plaatsen toegewezen ? Is er ook hier een studie van "blinde vlekken" en op welke wijze werd die opgemaakt en ingevuld, of wordt er geen rekening gehouden met enige geografische spreiding ?
5. Werden in het verleden kinderen met een specifieke zorgbehoefte reeds opgevangen ? Zo ja, hoeveel en worden deze op een bijzondere wijze ondersteund en gehonoreerd ?
6. Indien er – op grond van een nieuwe regelgeving – reeds plaatsen voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte werden toegewezen, graag een zicht op wie de initiatiefnemers zijn, waar ze gesitueerd zijn en hoeveel kinderen ze opvangen.

Antwoord

1. Voor de inclusieve opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte kan een extra fi-

nanciële ondersteuning worden toegekend op twee wijzen.

Enerzijds kan het een prestatiegebonden vergoeding betreffen voor opvangvoorzieningen die occasioneel een kind met een specifieke zorgbehoefte opvangen. Alle opvangvoorzieningen die erkend zijn door, of onder toezicht staan van Kind en Gezin kunnen hiervoor in aanmerking komen.

Anderzijds hebben erkende kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang de mogelijkheid om een deel (maximaal 1/3) van hun bestaande opvangcapaciteit structureel uit te bouwen voor de inclusieve opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Binnen de grenzen van de begroting kan voor dergelijke structurele plaatsen een extra subsidie worden uitgetrokken : een vast bedrag per structurele plaats per jaar om dit aanbod te kunnen organiseren. Voor de concrete opvang van kinderen op deze structurele plaatsen kunnen deze voorzieningen tevens een (iets lagere) prestatiegebonden vergoeding krijgen.

Kinderdagverblijven en initiatieven buitenschoolse opvang die kinderen met een specifieke zorgbehoefte inclusief opvangen, werken per vestigingsplaats hetzij occasioneel, hetzij structureel. Beide kunnen niet vermengd worden.

De begroting 2001 voorzag in 70 dergelijke structurele plaatsen. De begroting 2002 voorziet in een bijkomend budget voor nog eens 70 extra plaatsen. In totaal gaat het dus om 140 structurele plaatsen, toe te wijzen aan KDV's en IBO's.

De structurele plaatsen kunnen slechts worden toegewezen aan voorzieningen die reeds erkend zijn, en dienen te worden gerealiseerd binnen de erkende capaciteit. Er is aldus geen rechtstreeks verband tussen de toekenning van deze structurele plaatsen en de uitbreiding van de kinderdagopvang met 2.500 plaatsen per jaar of de 1.000 nieuwe plaatsen in IBO's. Een KDV of een IBO kan eventueel wel enerzijds een principieel akkoord voor uitbreiding en anderzijds structurele plaatsen voor inclusieve opvang toegewezen krijgen. De finaliteit, de voorwaarden en de te volgen methodiek zijn echter verschillend.

Het beslissingspad is dan ook niet bewust op elkaar afgestemd, omdat het om twee onderscheiden zaken gaat : in het eerste geval gaat het om bijkomend te erkennen capaciteit, in het andere

geval betreft het de invulling die aan een aantal plaatsen binnen de erkende capaciteit wordt gegeven.

2. Tot einde 2000 bestond enkel de mogelijkheid om in een extra vergoeding te voorzien voor de opvang van kinderen met een handicap in erkende kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen. Sedert het in werking treden van het nieuwe regelgevende kader in 2001 is er echter sprake van kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

In wezen wordt gemikt op een verruiming van de doelgroep, waarbij het in de concretisering in hoofdzaak om twee principes gaat :

- het gaat in ieder geval om een probleem met het kind zelf (niet bijvoorbeeld in de familiale of sociale context van het kind) ;
- het gaat om een problematiek waarvoor wordt aangetoond dat een extra inzet van middelen of zorgen noodzakelijk is om de opvang van het kind in een "gewoon" opvangmidden te kunnen handhaven ; het betreft vaak, maar niet noodzakelijk, een medische problematiek.

Dergelijke ruime benaderingsmogelijkheid heeft als doel de extra middelen te kunnen inzetten op de plaatsen waar daar het meest nood aan is. Het is niet omdat het kind een handicap heeft, dat een extra inzet van middelen of zorg in de opvang noodzakelijk is ; evenzeer zou ook bijvoorbeeld een tijdelijke problematiek aanleiding kunnen geven tot extra ondersteuning.

Het is aan de opvangvoorziening om de problematiek en de noodzakelijke extra zorg en/of inzet van middelen aan te tonen, onder meer op basis van een professioneel attest van een deskundige buiten de opvangvoorziening (vaak maar niet noodzakelijk een medisch attest). Iedere individuele aanvraag wordt door de medische kwaliteitscoördinator van Kind en Gezin onderzocht en geadviseerd, op basis waarvan de extra financiële ondersteuning al dan niet wordt toegezegd.

3. Er is een onderscheid tussen de voorzieningen met een structureel aanbod en deze met een occasioneel aanbod.

Om de extra subsidie voor structurele plaatsen toegewezen te krijgen, dient de voorziening aan vier voorwaarden te voldoen.

- De structurele inclusieve opvang moet zijn uitgewerkt in het kwaliteitsbeleid van de voorziening.
- De voorziening moet aantonen dat op infrastructuur, personeel en pedagogisch vlak een aangepast opvangaanbod beschikbaar is.
- De voorziening moet deel uitmaken van een netwerk van voorzieningen, organisaties, instanties die de deskundigheid in het opvangen van deze kinderen kunnen verhogen.
- Minstens één personeelslid van de voorziening moet jaarlijks een minimum aan vorming uit oogpunt van de inclusieve opvang van dergelijke kinderen volgen.

Het vervullen van deze voorwaarden komt reeds een minimaal gegarandeerde opvangkwaliteit ten goede. Specifieke voorafgaande opleidingsvereisten voor het personeel worden niet opgelegd. De structurele inclusieve opvang inschrijven in het kwaliteitsbeleid van de voorziening, impliceert evenwel ook het voeren van een aangepast personeelsbeleid. Voorzieningen met een occasioneel aanbod dienen aan de twee eerste voorwaarden te voldoen. Het is aan de voorzieningen om in overleg met betrokkenen uit te maken of men deze of gene problematiek in de opvang aankan.

Heel wat kinderdagverblijven hebben reeds jarenlange ervaring met de opvang van kinderen met een handicap, al dan niet mits specialisatie. Zij kregen als eerste de kans om voor de structurele plaatsen in aanmerking te komen. Om evenwel ook aan alle andere opvangvoorzieningen de nodige ondersteuning te kunnen bieden, start Kind en Gezin vanaf 2002 een project voor de uitbouw van de netwerking tussen vorming van en consultatiefunctie voor voorzieningen en opvanggezinnen die kinderen met een specifieke zorgbehoefte inclusief opvangen. Hiertoe wordt contact gezocht met relevante partners binnen het landschap van voorzieningen, vormingscentra, belangengroepen en dergelijke, actief binnen het werkveld van de gehandicaptenzorg.

4. Kind en Gezin is bij de toewijzing van de structurele plaatsen uitgegaan van het principe van een zo goed mogelijke spreiding : enerzijds geografisch, anderzijds naar verdeling over zowel KDV's als IBO's.

De toewijzing van de plaatsen door Kind en Gezin is in twee fasen gebeurd. In eerste instantie werden de 70 plaatsen beschikbaar vanaf 2001 verdeeld. Op basis van een advies van de medische kwaliteitscoördinatoren van Kind en Gezin omtrent de kwalitatieve inhoud van de aanvraagdossiers, werden deze toegewezen aan opvangvoorzieningen die reeds sedert jaren een aantoonbare, kwaliteitsvolle structurele opvang aanbieden. In de praktijk betrof het evenwel enkel kinderdagverblijven in de provincies West- en Oost-Vlaanderen en Limburg. In de beslissingen omtrent de 70 bijkomende structurele plaatsen vanaf 2002 werd deze scheeftrekking rechtgezet. Aldus werden in totaal 90 plaatsen in kinderdagverblijven en 50 plaatsen in IBO's toegekend.

Enkele kanttekeningen hierbij :

- niet in alle provincies waren er hoe dan ook, of in dezelfde mate, aanvragen voor zowel KDV's als IBO's ;
 - niet alle plaatsen in de tweede reeks van 70 zijn reeds gerealiseerd. Kind en Gezin heeft er bewust voor geopteerd om ook voorzieningen met een concreet en kwaliteitsvol engagement om dergelijk aanbod op korte termijn uit te bouwen, van meet af aan financieel te ondersteunen teneinde dergelijk aanbod te kunnen uitbouwen.
5. Zoals uit het voorgaande blijkt, werd tot in het jaar 2000 in een extra financiële ondersteuning voorzien voor de opvang van kinderen met een handicap in erkende kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen. In dat laatste jaar betrof het 102 kinderen in een KDV en 181 in een DVO. Wellicht werden dergelijke kinderen in de mate van het mogelijke ook opgevangen in initiatieven voor buitenschoolse opvang en in zelfstandige opvangvoorzieningen. Kind en Gezin beschikt terzake evenwel niet over exacte cijfergegevens.

Zoals al aangegeven, kregen de kinderdagverblijven die reeds heel wat ervaring konden aantonen inzake de inclusieve opvang van kinderen met een handicap, de mogelijkheid als eerste in het nieuwe systeem van de structurele plaatsen in te stappen. Andere voorzieningen konden verder werken binnen het bestaande systeem van het occasionele aanbod. Wanneer voor bepaalde kinderen in 2000 de extra vergoeding was toegezegd met een einddatum in 2001 of later, kon deze naadloos doorlopen in 2001. In

alle gevallen werd het bedrag van deze vergoeding hoger : de dagprestatie voor occasionele inclusieve opvang werd circa 20 % hoger ; de vergoeding voor de structurele plaatsen is nieuw en zorgt voor een belangrijke verhoging van de financiële armslag om dergelijke opvang te kunnen organiseren.

6. De raad van bestuur nam in december 2001 en in januari 2002 beslissingen omtrent de toewijzing van de respectievelijk eerste en tweede reeks van 70 structurele plaatsen voor inclusieve opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Het overzicht van deze toewijzingen gaat als **bijlage**.

(Bovenvermelde bijlage ligt ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)